

**Лебедєва Х.В.**

*студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури та слідства  
(кримінальної юстиції) Національного університету  
«Одеська юридична академія»*

## **ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ**

Стаття 3 Основного закону України зазначає, що утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Цей обов'язок включає в себе створення юридичного механізму забезпечення захисту прав громадян та юридичних гарантій такого захисту. Саме інститут адвокатури є інструментом таких гарантій, що має на меті надання професійної правової допомоги та захисту.

Згідно з ст. 131-2 Конституції України, для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура і виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення [1].

Відповідно до ч.1 ст.2 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокатура України є недержавним самоврядним інститутом, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності згідно із законом. З метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів, забезпечення високого професійного рівня адвокатів та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні діє адвокатське самоврядування [2].

Гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури в порядку, передбаченому Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», відповідає сутності адвокатури, її суспільному призначенню. Обрані органи адвокатського самоврядування мають реалізовувати завдання, які визначені ст.44 Закону та діяти в межах встановлених повноважень [3].

Органи адвокатського самоврядування – це органи саморегулюючого співтовариства адвокатів, що формуються цим співтовариством для вираження їх інтересів, та здійснюють покладені на них законом, іншими нормами права, повноваження з внутрішнього управління адвокатами з метою забезпечення їх незалежності.

Систему органів адвокатського самоврядування складають національні та регіональні органи. До першої групи відносять: З'їзд адвокатів України, Раду адвокатів України, Вищу ревізійну комісію адвокатури, Вищу

кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури. До другої – конференції адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії та ревізійні комісії регіонів. Ця система є досить розвинутою та дозволяє виконати завдання цих органів у відповідності до законодавства.

Відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Національна асоціація адвокатів України є недержавною некомерційною професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України та утворюється з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування [2].

Адвокатське самоврядування здійснюється через діяльність конференцій адвокатів, рад адвокатів, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій, ревізійних комісій адвокатів, З'їзду адвокатів України та інших.

Вищим органом адвокатського самоврядування України є З'їзд адвокатів України. У період між з'їздами адвокатів України функції адвокатського самоврядування виконує Рада адвокатів України.

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є колегіальним органом, завданням якого є розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, яка підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України та Раді адвокатів України.

Для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю адвокатів створено ревізійну комісію адвокатів регіону та Вищу ревізійну комісію адвокатури.

Вищим органом адвокатського самоврядування в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі є конференція адвокатів регіону, яка скликається радою адвокатів регіону не рідше одного разу на рік.

У період між конференціями адвокатів регіону функції адвокатського самоврядування у регіоні виконує рада адвокатів регіону, підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів регіону.

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури утворюється з метою визначення рівня фахової підготовленості осіб, які виявили намір отримати право на заняття адвокатською діяльністю, та вирішення питань щодо дисциплінарної відповідальності адвокатів. Комісія підконтрольна та підзвітна конференції адвокатів регіону.

Отже, на сьогодні створено розгалужену систему органів адвокатського самоврядування як на регіональному, так й на загальнодержавному рівні, що мають на меті представництво інтересів усіх адвокатів, формування норм та правил, що повинні дотримуватись усіма адвокатами України. Така система адвокатського самоврядування покликана на створення окремої незалежної від держави системи самоорганізації та самоуправління усіх адвокатів України.

### **Список використаної літератури:**

1. Конституція України: Прийнята п'ятою сесією Верховної Ради 28 червня 1996 року із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
3. Бакаянова Н.М. Практичні та теоретичні питання визначення повноважень органів адвокатського самоврядування. *Актуальні проблеми політики* : зб. наук. праць. О. : Фенікс, 2013. Вип. 49. С. 271–274.

**Науковий керівник:** кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**

**Рубан Є.В.**

*студентка 1-го курсу факультету міжнародно-правових відносин  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

### **АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Адвокатське самоврядування – це право адвокатів вирішувати питання щодо проведення адвокатської діяльності самостійно в порядку, встановленому Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

За п.1 ст.50 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» завданнями адвокатського самоврядування є:

- 1) забезпечення дотримання засад адвокатської діяльності та принципів саморегулювання адвокатури;
- 2) встановлення та забезпечення дотримання адвокатами належних стандартів якості правничої допомоги, сприяння підвищенню кваліфікації адвокатів;
- 3) встановлення та забезпечення дотримання етичних стандартів професії адвоката;
- 4) захист професійних прав адвокатів;
- 5) сприяння дотриманню гарантій адвокатської діяльності;
- 6) вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів;
- 7) створення сприятливих умов для здійснення адвокатської діяльності;
- 8) забезпечення відкритості інформації про адвокатуру та адвокатську діяльність;